

SLAVKO LINIĆ, budući ministar financija:

Plaćanje u roku od 45 dana planiramo uvesti od rujna sljedeće godine

razgovarali GORDANA SIMONVIĆ i MIODRAG ŠAJATOVIĆ
 | www.izvjestnici.hr

Slavko Linić, najizgledniji kandidat za ministra financija u vladi Zorana Milanovića, primio je Líderove novinare u malome saborskom kabinetu u kojem je proveo opozicijske godine. Za nekoliko dana trebao bi se, s ostalim članovima vlade Kukuriku koalicije, preseliti na drugu stranu Markova trga, u Banske dvore. Tijekom ekskluzivnog razgovora Linić ostavlja dojam da je dobro razradio poteze koje namjerava vući kao ministar financija. Jednako tako, daje do znanja da će zamišljeno provesti bez obzira na moguće pritiske interesnih skupina. Molbu da na početku komentira tvrdnje pojedinih novinskih analitičara kako je na parlamentarnim izborima pobijedila socijaldemokratska opcija, ali će se provoditi neoliberalni koncept gospodarske politike, najprije je ocijenio slobodnom interpretacijom medija. Zatim se retorički zapitao 'gdje oni u najavi Kukuriku koalicije da će država imati vrlo aktivnu ulogu i na tržištu i u gospodarstvu vide neoliberalnu politiku'.

- Podsjećam da je u našem programu prvo navedeno da će država riješiti likvidnost i nositi, zajedno s najvećim vjerovnicima, cijeli taj projekt. Drugo - država će pokrenuti investicije, i

to prioritarno u energetici, zatim u željezničkoj infrastrukturi te želimo imovinu koja je zapuštena, osobito u pružanju hotelskih usluga, modernizirati, a ona je, opet, najvećim dijelom u državnom vlasništvu. U svemu tome država ima vrlo aktivnu ulogu pa nema govora o nekoj neoliberalnoj politici. S druge strane, poruke da treba ukinuti masu parafiskalnih nameta, da treba riješiti zdravstvene doprinose, pokazuje da hrvatsko gospodarstvo želimo učiniti konkurentnijim, što ćemo dodatno postizati nizom političkih mjera za izlazak na strana tržišta. U dovršetku procesa privatizacije i jačanju malog i srednjeg poduzetništva važnu će ulogu imati Hrvatska banka za obnovu i razvoj, pa se pitam što je tu liberalna ili neoliberalna politika.

• **Kao glavnu mjeru i Zoran Milanović, i Branko Grčić i vi ističete brzu fiskalnu stabilizaciju - rezanje proračuna za tri do pet milijardi kuna ili 1,5 posto BDP-a. Na kojim se stavkama može uštedjeti?**

- Kada govorimo o uštedama, svi moramo znati da je 2011. veoma loša godina prema svim pokazateljima - izgubili smo jednu ocjenu u kreditnom rejtingu, imat ćemo jedan od najvećih deficita, ali uvjeren sam da će rejtingne agencije te loše rezultate malo drukčije analizirati kada Milanovićeva vlada pošalje pozitivne poruke za 2012. Zadatak je, dakle, i naše vlade da umirimo agencije.

• **Koje ćete poruke poslati?**

- Jasna je poruka da ćemo se, iako očekujemo

inflaciju od dva posto, boriti i da gospodarski rast bude na toj razini, jer neke crne prognoze govore da će biti oko nule. Plan je i da se dobro organiziramo kao država u pokretanju nekih investicija u infrastrukturi i energetici. I, naravno, da uz takav rast od, recimo, tri posto nominalno smanjimo izdatke iz ove godine. Cilj je smanjenje rashoda za oko tri milijarde kuna.

• **Bilo bi to prvi put od osamostaljenja Hrvatske da se smanjuju proračunski rashodi. Što će se smanjivati?**

- Više smo puta istaknuli da su mirovine male i da mirovinska prava nećemo dirati. Štoviše, imamo obvezu uskladiti ih sa životnim troškovima. Kad govorimo o plaćama zaposlenih, masa plaća će se smanjiti jer za to ima prostora u reorganizaciji ustroja ministarstava, ukidanju niza šefovskih pozicija, smanjenju nepotrebnih prekovremenih sati...

• **Prema jednoj ekspertizi autora sa zagrebačkoga Pravnog fakulteta, u državnoj je upravi 30 posto viška zaposlenih. O tolikom se višku govorilo i kada je Račanova vlada preuzela vlast. Dakle, ništa nije napravljeno u proteklom desetljeću...**

- Ne bih ulazio ni u kakve procjene, želim samo naglasiti da u boljoj organizaciji rada vidimo goleme mogućnosti za uštede. No to će sve biti bježodano kada se javnosti predstave prve proračunske projekcije.

Smanjit će se masa plaća iz proračuna jer za to ima prostora u reorganizaciji ustroja ministarstava, ukidanju niza šefovskih položaja, smanjenju nepotrebnih prekovremenih sati...

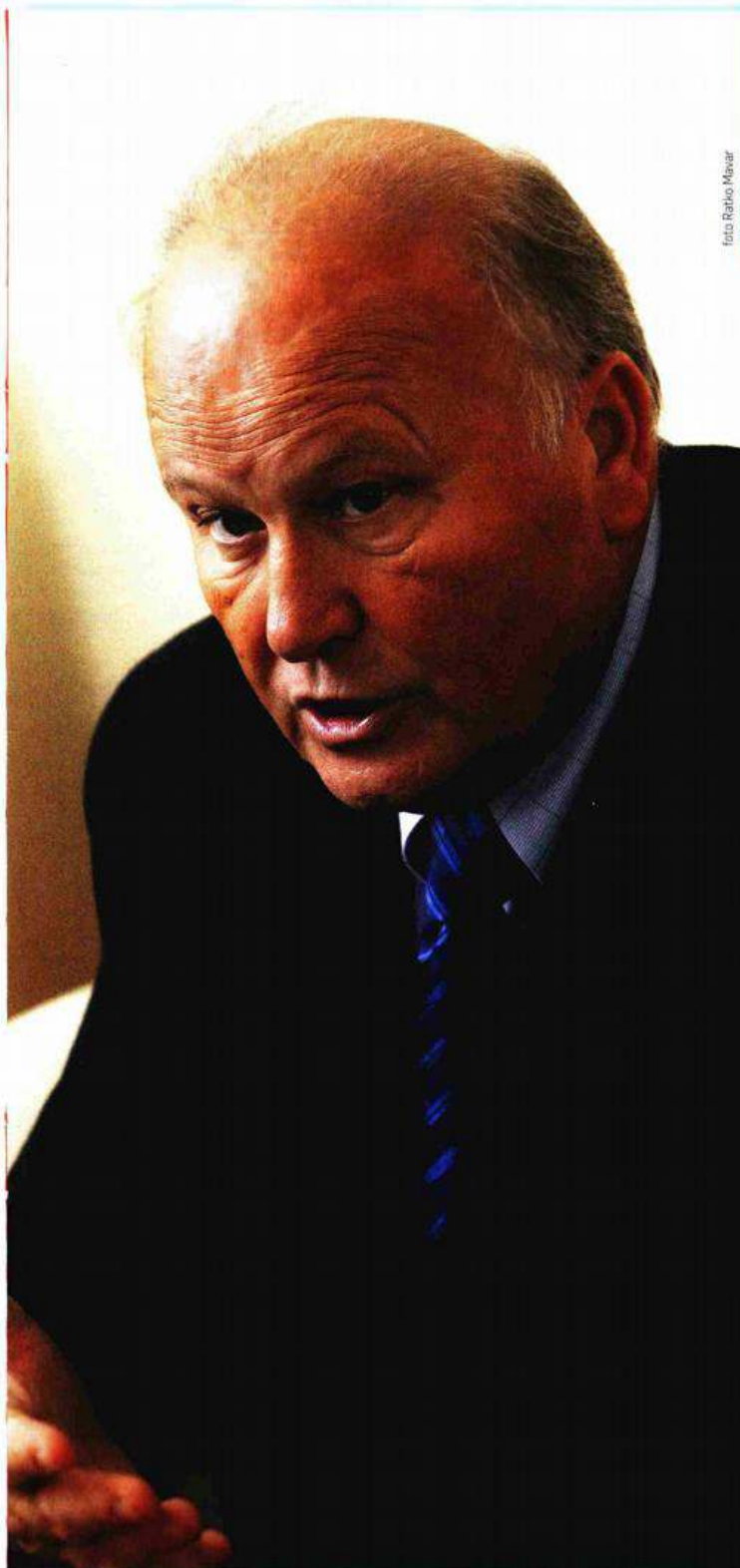

foto: Ratko Mavrat

• **Kada ih možemo očekivati?**

- Vjerojatno već u veljači, kada se naprave svi izračuni i projekcije.

• **Jeste li razmišljali o inflaciji kao jednom od manje bolnih oblika oporezivanja. Može li ona biti malo veća od dva posto?**

- Razmatraju se sve gospodarske mjere, pa se ne isključuje ni inflacija od dva do 2,7 posto. Dakle, u okvirima procjene gospodarskog rasta.

• **Stoje li najave povećanja PDV-a za 1-2%, što su učinile mnoge države koje se bore da izadu iz krize, npr. Italija, Mađarska...**

- Treba razmotriti sve opcije, ali tu valja spomenuti dvije međustope PDV-a. Jedna, niža, odnosi se na kruh, mlijeko ili knjige, a druga na dio prehrambenih artikala i energenata koji bi bio obuhvaćen međustopom. Razmišljamo da se PDV na struju od 23 posto smanji jer je to velik trošak za kućanstva.

• **Očekujete li veće probleme u ispunjavanju kreditnih obveza?**

- Ne, jer kreditne obveze na inozemne dugove nisu prevelike. Veći problem mogu biti kreditne obveze ove godine, koje su samo kratkoročno premošćene. Ako pokažemo fiskalnu odgovornost, s Narodnom bankom možemo riješiti problem fiskalnog deficita 2011. i onoga što je projekcija za 2012., tako da se možemo pripremiti za 2013. kada su visoki troškovi refinanciranja. Smatram da ćemo s monetarnom vlašću, dakle HNB-om, postići dogovor. I tako ćemo dodatno oslobodati kapital, ovaj put bankarski, za investiranje u gospodarstvo.

• **Najavili ste suzbijanje nelikvidnosti. I u Račanovoj je vladi velik problem bilo neplaćanje...**

- Bilo je malo drukčije stanje jer je najveći neplatiša bila država. Sada nema toliko dugova države. Najprije ćemo platiti sve državne obveze, pa država sigurno neće biti izvor nelikvidnosti. Sad su velikim dijelom krive i banke, pa će morati ići zajedno s nama u naplatu potraživanja.

• **Što ćete učiniti?**

- Namjeravamo donijeti Zakon o financijskom poslovanju kao novu regulativu. U njemu bismo čvrsto definirali rokove za plaćanje. Teško mi ➡

SLAVKO LINIĆ, budući ministar financija

Izlaz iz mreže potraživanja može biti udjel u vlasništvu, otpis potraživanja, djelomično otpisivanje potraživanja, moratorij, prolongiranje... Tada nema stečajeva jer se ide u likvidaciju

➔ je govoriti dok ne vidim sve projekcije, ali planiramo ići na rok od 45 dana. Zašto? Onda bi rok za plaćanje PDV-a jednako tako bio 45 dana. Time otpadaju prigovori da su rokovi za plaćanje državi odmah, a da za poslove ili usluge

kasne. Ovakvo je rok 45, pa 45 uz mogućnost dodatnih 15 dana, ako se vjerovnici i dužnici dogovore. Nakon toga slijedi procedura koja je vrlo jasna - u roku od 30 dana Uprava se mora dogovoriti s vjerovnicima o načinu plaćanja. Ako to

ne uspije, tu obvezu na sebe preuzima država, zajedno s najvećim vjerovnikom. I u roku od 90 dana postiže prijedlog dogovora o financijskoj konsolidaciji, koji je obavezan i za ostale.

• **Planirate li neka prijelazna rješenja, jer uz ovako postavljene rokove mogle bi nestati cjelokupne grane.**

- Zakon bi se pokušao donijeti u šest mjeseci, a datum primjene bio bi od 1. rujna.

• **Vrijedi li to i za stare dugove i one napravljene nakon donošenja zakona?**

- Morat će vrijediti i za stare. Jer ako ne vrijedi za stare dugove, što bi se njime riješilo?

• **Dio neplaćanja je kriminal, ali je dijelom i oblik, uvjetno govoreći, kreditiranja.**

- Što znači 90 dana nagodbe? Hoće li vjerovnici odobriti dulje kredite s moratorijem, hoće li se riješiti kao ulazak u vlasništvo, hoće li otpisati dugove... razne su varijante. Samo se ne mogu gomilati i ne mogu se dalje odgađati. I onda je to jasna poruka - ako će najveći vjerovnici s državom ići na prolongiranje ili otpis 50 posto duga ili ući u kapital, to vrijedi i za ostale vjerovnike. To svi potpisuju i tad je taj financijski subjekt čist. Počinje od nule. Odgovor je - ako to ne učinimo, u roku od 90 dana nema rješenja i tvrtka ide u stečaj i likvidaciju. Nema preustroja. Zapravo je ovo preustroj. Znači, preustroj pokušavamo izvući iz sudova, baviti se samo financijskom konsolidacijom. To je američki model (poglavlje 11.).

• **Za poduzetnike to može biti izlaz iz mreže potraživanja?**

- Mogućnosti su - udjel u vlasništvu, otpis potraživanja, djelomično otpisivanje potraživanja, moratorij, prolongiranje... i tada nema stečajeva jer se ide u likvidaciju.

• **Jeste li projicirali što bi to značilo za proračunske prihode?**

- Gotovo smo otpisali te prihode, iako je riječ o 60 milijardi kuna problematičnih dugova i države i javnih poduzeća.

Umjesto komunalnih naknada - porez na imovinu

NEĆE BITI PROMJENA U STANOVANJU I KORIŠTENJU IMOVINOM

• **Najavljujete rezanje parafiskalnih nameta kako bi se oslobodio kapital za investiranje?**

- Nesporno je da moramo osloboditi kapital, pa će se jedan dio plaćanja parafiskalnih nameta zaustaviti, a uskoro će se jedan dio i smanjiti. To znači i da će se komunalne naknade, kao temelj financiranja lokalne samouprave - čime se onda kreira i mnogo parafiskalnih nameta, trebati polako i pažljivo zamijeniti u porez na imovinu - za osnovno stanovanje nema promjena, kao ni za one koji se aktivno koriste nekretninama i zemljištem. No za imobiliziranu imovinu razmišlja se o uvođenju veće porezne stope. Pritom će se voditi računa o tome da neki građani imaju pet-šest stanova i da su u nekim dijelovima Hrvatske goleme površine GUP-om određene kao građevinska zemljišta za turističke objekte. Nijedno od tih zemljišta nije namijenjeno toj svrsi, ali ako pokušate kupiti zemlju, morat ćete plaćati po 500 eura. Nedompušteno je da npr. zgrade za koje je sagrađena

kanalizacija, sustav grijanja i ostalo budu prazne.

• **Hoće li to utjecati na pad cijene nekretnina i najamnina?**

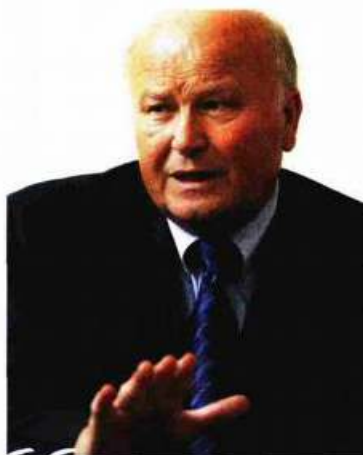
- Sigurno. I to će uvesti red u tom području. Jer sjetite se koliko je bilo manipulacija u prenamjeni poljoprivrednog zemljišta u građevinsko. Sada će oni koji ga ne budu upotrebljavali u prave svrhe plaćati veći porez.

• **Hoće li se plaćati veći porez i na neobrađeno poljoprivredno zemljište, o čemu se razmišljalo prije desetak godina?**

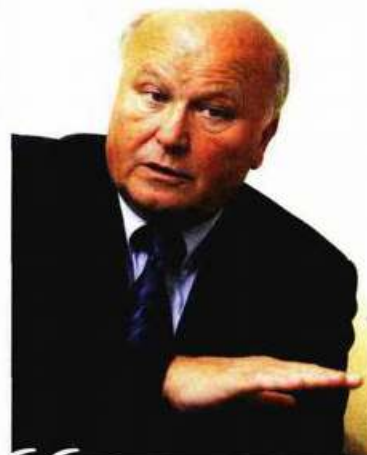
- Riječ je o sljedećem - imate sto kuna i nećete ih poderati i baciti, zar ne. A zašto mislite da možete imati zemljište i držati ga neobrađenim? Moramo prihvatiti da oni koji imaju više, pa i više imovine, moraju više plaćati. Osobito ako imovinu nisu stavili u funkciju. Tako je u svim razvijenim gospodarstvima.

Izvoznici mogu očekivati rasterećenje. Dokapitalizirat ćemo HBOR da ih može pratiti

Dogovorit ćemo s HNB-om da oslobodi bankarski kapital za investiranje u gospodarstvo

Očekujemo da će deficit biti veći od onoga koji se prikazuje, možda i za trećinu

• Tako bi se 17 tisuća tvrtki moglo ugasiti bez kazne za vlasnike. Je li to pošteno?

- Recimo to ovako - Dalmacijavino ne plaća 17 godina trošarinu i PDV. Da uhitimo cijelu poreznu upravu? Samo je porezna uprava kriva, ne može netko za takvu situaciju reći - tako mi je rekao ministar. Pa ne mogu uhititi bivše ministre. Što bih time dobio? To nije moj posao, već državnog odvjetnika. A svima kojima tvrtka ide na bubanj, određeno razdoblje neće moći otvoriti nove tvrtke.

• To neće odobriti Ustavni sud zbog narušavanja temeljnih prava?

- Kako ne? Neka se ostali članovi obitelji odreknu onoga tko je nezakonito poslovao. Takve su mjere bile i prije deset godina, za Račanove vlade, ali ih je Sanaderova vlada 2004. izbrisala. Nered se namjerno stvarao.

• Što od nove vlade mogu očekivati izvoznici?

- Financijsko rasterećenje, i to odmah. Dokapitalizirat ćemo HBOR kako bi bio sposoban pratiti izvoznike i investicije.

• Hoće li se što mijenjati u politici poticaja i subvencija, hoće li se smanjiti te državne intervencije ili se bar uvesti čvršći nadzor?

- Glavnina poticaja ide kroz HBOR i zato se mora ići na dokapitalizaciju. Kad govorimo o subven-

cijama, npr. željeznici, nema subvencija jer je HŽ Infrastruktura obveza države. Zasad ostaje dio subvencija za putnički promet.

• Što je s poljoprivredom?

- To od sada, kada postanemo punopravna članica EU, ide iz europskih fondova, ali tada više nema hektara - nego se mjere princsi, nema kontrole - nego se uvode pravila EU.

• A brodogradnja?

- Možemo jedino financirati strukturne promjene. S obzirom na to da su propale privatizacije, moramo ići na privatizaciju neosnovne djelatnosti. I sve to u šest mjeseci riješiti. Znači ili će radnici preuzeti tvrtke iz neosnovne djelatnosti ili će neki privatnici biti zainteresirani za te poslove. Osnovna djelatnost mora biti konkurentna. Polovina 2013. rok je za rješavanje pitanja brodogradilišta.

• Hoće li ulazak u EU pomoći ili odmoći novoj vladi u rješavanju svih tih pitanja?

- Sigurno ne odmaže. Budući da i sam dolazim iz privrede, za to sam da se preciziraju rokovi. Jer nemojte zaboraviti da se npr. brodogradilišta 'sreduju' od 2008., a još nema rezultata.

• Govori se o privlačenju investicija. Kako ćemo ih privući, poglavito u sadašnjim kriznim vremenima u Europi i svijetu?

- Investitori su nam potrebni jer nemamo dovoljno domaćeg kapitala. Hrvatska može biti privlačna ako gospodarstvo učinimo produktivnijim, ako rasteretimo troškove poslovanja... to su važne poruke. Investitorima nudimo suradnju na području energetike, osobito za hidroelektrane i termoelektrane. Ako se odlučimo za zajednička ulaganja, otvara se velik prostor i za domaće proizvođače.

• Najavili ste da nećete privatizirati velike sustave poput Janafa, Hrvatskih voda, Šuma...

- Tu smo bili potpuno jasni - nema privatizacije mora, vode, šuma i infrastrukture. Poljoprivredno zemljište može samo u koncesiju.

• Kakve su vaše procjene o 'kostima u ormaru'?

- Očekujemo da će deficit u 2011. biti veći od onoga koji se stvarno prikazuje, možda i za trećinu.

• Jeste li u vrhu Kukuriku koalicije razmišljali o pritiscima interesnih skupina?

- Naravno, ali smatram da vrlo argumentirano znamo braniti svoja stajališta. Mislim da u ovom trenutku svi shvaćaju da 2011. završavamo s golelim dubiozama, da svi shvaćaju da premalo ljudi radi, da je nezaposlenost prevelika, investicija je premalo, živimo iznad mogućnosti i da to treba mijenjati. ■